

Ticaret vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 31/V/1939 - Sayı : 4220)

No.
3614

Kabul tarihi
27 - V - 1939

BİRİNCİ MADDE — İç ve dış ticaret işleriyle bunlara müteferri işleri tanzim, idare ve murakabe ile mükellef olmak üzere Ticaret vekâleti merkez teşkilâtı Ticaret vekilinin emri altında bir müsteşarla aşağıda yazılı dairelerden terekkiüb eder:

- 1) Hususî kalem müdürlüğü;
- 2) Teftiş heyeti;
- 3) Hukuk müşavirliği;
- 4) İç ticaret umum müdürlüğü;
- 5) Dış ticaret dairesi reisliği;
- 6) Teşkilâtlandırma umum müdürlüğü;
- 7) Standardizasyon müdürlüğü;
- 8) Turizm müdürlüğü;
- 9) Konjonktür ve neşriyat müdürlüğü;
- 10) Zat işleri ve levazım müdürlüğü;
- 11) Seferberlik müdürlüğü;
- 12) Evrak müdürlüğü.

İKİNCİ MADDE — Müsteşar; vekilin emrinde ve onun yardımcısı olup vekilin kendisine ayıracağı işleri vekil namına ve vekilin vereceği direktifler dairesinde idare eder.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Hususî kalem müdürlüğü; vekilin resmî ve hususî muhaberelerini, şifre ve protokol işlerini idare etmek, istediği işleri alâkalı dairelerle temas ederek hazırlamak, matbuat ile münasebetlerini tanzim, günlük neşriyatı tedkik ve bunları taallûk ettiği dairelere tevdi eylemek ve bu işlerin neticelerini vekile bildirmek vazifesile mükelleftir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Teftiş heyeti:

- 1) Ticaret vekâletine bağlı veya murakabesi bu vekâlete aid daire, teşekkül, müessese ve cemiyetleri;
- 2) Yerli ve ecnebi bilûmum anonim, komandit, limited ve kooperatif şirketlerle imtiyazlı şirketleri;

Ticaret vekili namına teftiş ve murakabe vazife ve salâhiyetini haizdir.

Müfettişlerin intihab şartları, mesai tarzlarıyla bu vazife ve salâhiyetlerini ne suretle ifa ve istimal edecekleri ve teftiş ve murakabeye tâbi olanların bu husustaki mecburiyet ve mükellefiyetleri nizamname ile tayin olunur.

BEŞİNCİ MADDE — Hukuk müşavirliği;

Vekâlet makamından veya merkez teşkilâtına bağlı dairelerden tevdi olunan kanun, nizamname, talimatname ve mukavelename projelerile sair işler üzerine hukukî mütalea beyan etmek ve vekâlete taallûk eden idarî davaları vekâlet namına takib eylemekle mükelleftir.

ALTINCI MADDE — İç ticaret umum müdürlüğü:

Yerli ve ecnebi şirketlerle sigortacılık, banka ve kredi, ticaret ve sanayi oda-

ları, ticaret ve zahire borsaları, ölçüler ve ayar işlerine dair olan mevzuatın Ticaret vekâletine tahmil ettiği vazifeleri ifa ve alelûmum iç ticaretin tanzim ve inkişafını temine matuf tedbirleri ihzar ve tatbik ile mükelleftir.

YEDİNCİ MADDE — Dış ticaret dairesi reisliği:

Dış ticaret münasebetlerinin tanzimine ve ticaret mukavele ve anlaşmaları akdine aid esasları tesbit ve bu mukavele ve anlaşmaların tatbikını ve dış ticaret münasebetlerinin inkişafını temine yarayacak tedbirleri ihzar ve tatbik eylemek ve umumiyetle sergi ve fuarları teşvik, himaye ve bunlara iştirak işleriyle meşgul ve ecebî memleketlerdeki Türk ticaret odaları faaliyetleriyle alâkadar olmak bu dairenin vazifeleridir.

SEKİZİNCİ MADDE — Teşkilâtlandırma umum müdürlüğü:

Tarım kredi ve satış kooperatifleri ve birlikleri ile tüccar birlikleri ve toprak mahsulleri ofisi ve alelûmum kooperatif şirketlerinin kuruluş, işleyiş ve kontrolüne aid muamele ve hizmetleri ifa etmekle mükelleftir.

DOKUZUNCU MADDE — Standardizasyon müdürlüğü; ihracat mallarının standardlaştırılması, ihracatın bu bakımdan murakabesi işleriyle iştigal ve bunlara müteallik mevzuatı tatbik eder. Mevzuatın sair vekâlet veya makamlara bıraktığı hususat hariç olmak üzere, iç ticarete mevzu olan mahsulât ve muamelâtın standardlandırılması da bu müdürlüğün vazifeleri meyanındadır.

ONUNCU MADDE — Turizm müdürlüğü:

Turizmi teşvik etmek ve inkişafı için gereken tedbirleri almak ve bu maksadla vücud bulmuş ve bulacak hususî teşebbüslerin himayelerine müteallik işleri görmekle mükelleftir.

ON BİRİNCİ MADDE — Konjonktür ve neşriyat müdürlüğü:

İktisadî hayatın tezahürlerini takibe yarayacak anketler tertib ve endeksler tanzim eylemek ve memleket iktisadiyatının devamlı tahlillerini ve resmî konjonktür etüdlerini ve buna müteferri işleri ve neşriyatı yapmak bu müdürlüğün vazifelerini teşkil eder.

ON İKİNCİ MADDE — Zat işleri ve levazım müdürlüğü:

a) Tayini vekâlete aid memur ve müstahdemlerin tayin, terfi, nakil, tecziye, tekaüd muamelelerini ifa etmek, merkez memurlarının maaş, ücret ve harcırahlarını tahakkuk ettirmek, tekaüd ve yetim maaşlarının tahsis muamelelerini ve mümasili zat işlerini yapmak;

b) Kırtasiye, levazım, mefruşat, demirbaş ve isticar işlerini idare etmek, vekâlet ayniyat hesaplarını tutmak, merkeze aid masrafları tahakkuk ettirmek ve mümasili levazım ve ayniyat işlerini görmek vazifeleri ile mükelleftir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Seferberlik müdürlüğü:

Vekâletin ve vekâlete bağlı teşekküllerle memurlarının seferberlik, tecil, pasif hava korunma ve beden terbiyesi işlerini görür.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Evrak müdürlüğü:

Gerek doğrudan doğruya vekâlet makamına ve gerek merkez teşkilâtına talûk etmek üzere gelen ve giden bütün evrakın kayid ve sevk muamelelerini ve buna müteallik işleri ifa eder.

Vilâyetler Teşkilâtı

ON BEŞİNCİ MADDE — Vekâletin vilâyetler teşkilâtı mntaka ticaret müdürlüklerinden ibarettir.

ON ALTINCI MADDE — Mntaka ticaret müdürlükleri:

İç ve dış ticaret işleriyle ölçüler ve ayar, teşkilâtlandırma, standardizasyon ve ihracatı kontrol işlerine müteallik mevzuat ve mukarreratı tatbik ve bu işlere aid alınması lâzımgelen tedbirler hakkındaki mütalealarını vekâlete bildirmekle mükelleftir.

Mntaka ticaret müdürleri vekâletçe memur edilecekleri yerlerde, aynı zamanda, umumî müfettişliklerin müşavirliğini de ifa ederler.

Müteferrik hükümler

ON YEDİNCİ MADDE — Ticaret vekâleti merkez ve valâyetler kadrosu bu kanuna bağlı cedvelde gösterilmiştir.

Ticaret vekâleti, merkez ve vilâyetler ve dış teşkilâtında maaş veya ücretle istihdam edilmekte olan her hangi bir memur veya müstahdemi, ifası vekâlete aid bir iş için orada vekâlet teşkilâtı ve münhal vazife bulunup bulunmamasile mukayyed olmaksızın kadroda gösterilen tahsisatı ile merkez veya taşrada kullanılabilir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Ticaret vekâletine mensub memurlardan Devlet memurları maaşatının tevhid ve teadülüne dair olan kanunda gösterilen derecelerden beşinci dereceye kadar (beşinci derece dahil) olanlar ile müfettişler müsterek kararname ile, bunlar haricinde kalan bilûnum maaşlı veya ücretli memurlar vekâletin tasvibile tayin olunur.

ON DOKUZUNCU MADDE — Kanunu mahsusları veya esas mukaveleleri mucibince şirketlerden komiser ücreti olarak alınan mebalîğ eskisi gibi tahsil olunur.

YIRMİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasile Toprak mahsulleri ofisi ve bunların kurdukları müesseseler üzerinde İktisad vekâletinin gerek 3460 sayılı kanun ve gerekse bu müesseselerin hususî kanunları hükümlerine göre haiz olduğu vazife ve salâhiyetler Ticaret vekâletince ifa ve istimal olunacağı gibi bu kanunun neşri tarihinde meri sair mevzuatın işbu kanunda yazılı bulunan vazife ve hizmetlerle alâkadar bulunan hükümleri de Ticaret vekâletince yürütülür.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — İhtisas mevkii oldukları bu kanuna bağlı cedvelde işaret olunan memuriyetlerde istihdam olunacaklara 1452 sayılı kanundaki evsaf ve şeraite tâbi olmaksızın mükteseb hak teşkil etmemek üzere kadrolardaki muayyen maaşlar verilebilir.

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanuna bağlı cedvele göre memuriyeti derecesi yükselen memurların yeni derecelerine muhassas maaşı alabilmeleri halen almakta oldukları maaş derecelerinde 1452 sayılı kanun hükümleri dairesinde müddetlerini ikmal etmiş bulunmalarile mümkün olur.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun meriyetinden önce İktisad vekâleti teşkilâtında mevcut ve maaş emsal hâsılının tamamen veya fazlasının ücret olarak verileceği yolundaki salâhiyetlere müsteniden tayin edilmiş olanlardan halen Ticaret vekâleti teşkilâtında istihdam olunacaklara verilmekte

olan ücretlerin unvan tebdiline bakılmaksızın aynı vazifede buldukları müddetçe şahıslarına munhasır olmak üzere verilmesine devam olunabilir.

Bu gibilere verilebilecek ücret farkı Ticaret vekâleti bütçesinin maaş ve ücret fasılları tasarruflarından temin olunur.

ÜÇÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — İktisad vekâleti memurlarından iken Ticaret vekâletine alınacaklardan kısa hizmetli olarak askerde bulunanların maaşları tayin tarihlerinden itibaren vazifeye mübaşeret kaydı aranmaksızın usulü dairesinde verilir.

YIRMI İKİNCİ MADDE — Bu kanun 31 mayıs 1939 tarihinden muteberdir.

YIRMI ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya Ticaret vekili memurdur.

29 mayıs 1939

CEDVEL

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
MERKEZ			
2	Müsteşar	1	125
6	Hususî kalem müdürü	1	70
3	Teftiş heyeti reisi	1	100
4	Başmüfettiş	2	90
5	Birinci sınıf müfettiş	3	80
6	İkinci » »	3	70
7	Üçüncü » »	4	55
8	Dördüncü sınıf müfettiş	4	45
10	Müfettiş muavini	4	35
3	Birinci hukuk müşaviri	1	100
7	İkinci » »	1	55
3	İç ticaret umum müdürü (İhtisas mevkii)	1	100
5	» » » muavini (İhtisas mevkii)	1	80
6	Şube müdürü	5	70
8	Şube müdür muavini	4	45
2	Dış ticaret dairesi reisliği (İhtisas mevkii)	1	125
4	» » » » muavini (İhtisas mevkii)	2	90
3	Teşkilâtlandırma umum müdürü (İhtisas mevkii)	1	100
5	» » » muavini (İhtisas mevkii)	1	80
6	Şube müdürü	3	70

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
6	Zat işleri ve levazım müdürü	1	70
8	» » » muavini	1	45
9	Ayniyat muhasibi	1	40
8	Evrak müdürü	1	45
9	Büro şefleri	4	40
10	Mümeyyiz	11	35
11	Tedkik memuru	16	30
12	Memur	17	25
14	Memur	15	20

VİLÂYETLER

4	Mıntaka ticaret müdürü (İhtisas mev- kii)	2	90
5	» » » (ikisi ih- tisas mevkie)	4	80
6	» » »	6	70
6	» » » muavini	3	70
10	Mümeyyiz	7	35
12	Memur	5	25
14	»	6	20

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 27 - V - 1939 ve 1/129

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası : 29 - V - 1939 ve 4/808

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların Cild Sayıfa
cild ve sayıfa numaraları : 2 38,118,329,332